

Przegląd ważniejszych wydarzeń (15 lutego – 15 marca 2011)

15.02. Firma *BNK Petroleum Inc.*, prowadząca w Polsce poszukiwania gazu w łupkach, ogłosiła wstępne wyniki badań otworu wiertniczego wykonanego w styczniu i lutym bieżącego roku. Jest to jeden z sześciu otworów poszukiwawczych gazu łupkowego w Polsce, wywierconych bądź właśnie wierconych, i pierwszy, z którego dane zostały podane publicznie. Pionowy otwór o nazwie *Wytowno S-1* zlokalizowany jest w pobliżu wsi Niestkowo pomiędzy Słupskiem i Ustką (woj. pomorskie), na bloku koncesyjnym Sławno – 36/2009/p. W otworze tym, odwierconym do głębokości 3580 m, stwierdzono obecność licznych objawów gazu ziemnego. Stanowią je samoczynne przyprływy gazu z górotworu do otworu wiertniczego, które obserwuje się głównie w płuczce wiertniczej. Przyprływy te obserwowano w kolumnie osadów o bardzo dużej miąższości na głębokości od 2500–3000 m do około 3500 m. Stwierdzono je w łupkach dolnego paleozoiku na odcinku o łącznej miąższości około 670 m, w tym w łupkach dolnego syluru i ordowiku na odcinku 220 m. Najbardziej intensywne objawy występowały w łupkach ordowiku o miąższości 83 m, które na podstawie zapisu z geofizycznych sond otworowych zostały zidentyfikowane jako najważniejszy interwał. Gaz ten ma dobrą jakość – jest to głównie metan z niewielką domieszką etanu i propanu. Obecnie trwają analizy pobranego materiału skalnego (rdzeni bocznych) oraz próbek gazu. Firma *BNK Petroleum Inc.* przygotowuje się również do wykonania w tym otworze szczelinowania hydraulicznego, które może zostać przeprowadzone w drugim kwartale bieżącego roku. Firma podała również, że koszt tego stosunkowo głębokiego otworu pionowego bez szczelinowania szacowany jest na około 6 mln USD.

21–25.02. W Krakowie odbyła się XX Szkoła Eksploatacji Podziemnej zorganizowana przez Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk oraz Katedrę Górnictwa Podziemnego Akademii Górniczo-Hutniczej.

23.02. W Warszawie odbył się Kongres Gazowy 2011 zorganizowany z inicjatywy Instytutu Kościuszki we współpracy z Katedrą Bezpieczeństwa Międzynarodowego Kolegium Ekonomiczno-Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i pod patronatem medialnym *Rzeczpospolitej*. Miał on na celu przeprowadzenie ekspertyki i rzeczowej debaty na temat wyzwań i zagrożeń sektora gazowego w Polsce i od tego roku odbywać się będzie cyklicznie. W jednym z paneli, zatytułowanym *Indeks Energetyczny 2010 dla sektora gazu w Polsce. Przedsta-*

wienie wyników raportu Instytutu Kościuszki „Bezpieczeństwo Energetyczne Polski 2010” dla sektora gazu ziemnego, wystąpili m.in. Janusz Kowalski – ekspert rynku gazu, współautor raportu, prof. Stanisław Rychlicki z Wydziału Wiertnictwa, Nafty i Gazu AGH – przewodniczący Rady Nadzorczej PGNiG oraz dr hab. Jerzy Nawrocki – dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego. Dyskusja podczas tego panelu koncentrowała się głównie na zagadnieniach związanych z niekonwencjonalnymi złożami gazu ziemnego – gazu łupkowego.

24–25.02. W Częstochowie odbyło się XIV Forum Górnictwa Kopalni Pospolitych. Organizowane od 13 lat przez redakcję czasopisma *Kopaliny Podstawowe i Pospolite Górnictwa Skalnego* doroczne spotkanie górników odkrywkowych poświęcone było przede wszystkim zmianom w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze*, racjonalnej gospodarce złożem, gospodarce odpadami i rekultywacji.

28.02. W Instytucie Geofizyki Polskiej Akademii Nauk odbyła się sesja naukowa pt. *Arktyka w okresie zmian: wyzwania, ryzyko i możliwości*. Sesja naukowa, oprócz ustalenia z partnerami z Danii wspólnych działań i polityki naukowej w organizacjach międzynarodowych obejmujących swym działaniem obszar Arktyki, była również formą określenia i zainicjowania dyskusji o wspólnych elementach naukowych poznawania Arktyki. Gośćmi specjalnymi tej sesji byli Ambasador i Konsul Królestwa Danii w Polsce oraz Wiceprezydent Międzynarodowego Komitetu Badań Arktyki (IASC). Z placówek polskich reprezentowane były: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komitet Badań Polarnych PAN, instytuty tworzące Centrum Badań Ziemi i Planet (*Geoplanet*). Zaangażowanie Polski oraz duża aktywność na Dalekiej Północy związana jest przede wszystkim z faktem posiadania od 1957 r. Stacji Polarnej na Spitsbergenie. Ta międzynarodowa placówka postrzegana jest jako jedno z międzynarodowych centrów badawczych i pełni funkcję ambasadora polskiej nauki oraz naszego kraju w Europejskim Sektorze Arktyki.

3.03. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie otwarto pokonkursową wystawę fotografii *Nasze fascynacje 2011*. Wystawa ta jest wynikiem konkursu *Fotograf Roku 2011*, organizowanego już po raz dziesiąty przez Okręg Mazowiecki Związku Polskich Fotografów Przyrody. Na wystawie, która trwała do 27 marca br. podziwiać można było niezwykle, często zjawiskowe

obiekty przyrodnicze fotografowane przez autorów zarówno podczas dalekich wyjazdów, jak i krótkich wycieczek po bliskim nam Mazowszu.

3.03. W Warszawie odbyła się konferencja pt. *Nowy gaz dla Polski. Shale, tight, coal*, zorganizowana pod honorowym patronatem Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego przez *SC Consulting*. Podczas konferencji przedstawiciele rządu, ministerstw i urzędów marszałkowskich, jak również gremium naukowe i eksperci reprezentujący czołowe polskie i zagraniczne firmy sektora gazowego dyskutowali na temat potencjału gazu niekonwencjonalnego.

4.03. W Krakowie odbyła się uroczystość otwarcia Narodowego Centrum Nauki, podczas której Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka wręczyła prof. Andrzejowi Jajszczukowi nominację na dyrektora centrum. Nowy dyrektor wyłoniony został w drodze konkursu i rekomendowany pani minister przez NCN.

5–6.03. We Wrocławiu odbyła się 53. Wrocławska Wystawa i Giełda Mineralów, Skamieniałości i Wyrobów Jubilerskich zorganizowana przez Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego we współpracy z Regionalnym Centrum Turystyki Biznesowej. Oprócz licznych wystaw tradycyjnie odbyły się popularnonaukowe odczyty: *100 dni w ciemnościach – polska stacja polarna na Spitsbergenie* (Aleksandra Smyrak-Sikora), *Kamień w pradziejach – skały i minerały w służbie ludzkości* (Michał Borowski), *O klimacie i jego zmianach – co człowiek ma do tego* (Sebastian Sikora).

7.03. W Poroninie odbyło się II Seminarium z cyklu Chłodno o Hydrogeologii, zorganizowane pod patronatem głównego geologa kraju dr. Henryka Jacka Jezierskiego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy oraz Przedsiębiorstwo Geologiczne *POLGEOL S.A.*

8.03. W Białce Tatrzańskiej odbyły się II Otwarte Zawody Geologów w Narciarstwie o Puchar Głównego Geologa Kraju, zorganizowane przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy oraz Przedsiębiorstwo Geologiczne *POLGEOL S.A.* W rozegranym slalomie pierwsze miejsce wśród kobiet zajęła Magdalena Siedlaczek (*HYDROEKO* Warszawa), wśród mężczyzn – Jacek Kapuściński (*POLGEOL S.A.*). W klasyfikacji drużynowej 1. miejsce zajęła drużyna PIG-PIB.

9.03. Na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie odbyły się spotkania naukowe w ramach Światowego Dnia Wody. Studenci, doktoranci i wszyscy chętni mogli wysłuchać specjalistów z różnych instytucji, m.in. państwowej służby geologicznej, mówiących o zagrożeniach i możliwościach wykorzystania wód

kopalnianych, starożytnych technologiach ujmowania i dystrybucji wody, wyznaczaniu i ustanawianiu stref ochronnych ujęć wód podziemnych na terenach miejskich czy monitoringu osłonowym ujęć komunalnych na przykładzie ujęcia w Koninie.

9–10.03. Główny geolog kraju, dr Henryk Jacek Jezierski, wziął udział w spotkaniu z przedstawicielami delegacji litewskiej, której przewodniczył dyrektor litewskiej służby geologicznej Juozas Mockevičius. Podczas spotkania, którego elementem była wizyta na statku badawczym *St. Barbara* oraz dwóch platformach wiertniczych, zostały omówione możliwości współpracy na obszarze Morza Bałtyckiego pomiędzy służbami geologicznymi Polski i Litwy.

9–11.03. W Warszawie odbyły się XIII Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych *EuroLab 2011*. W ceremonii otwarcia targów wzięli udział m.in. minister spraw wewnętrznych i administracji, Jerzy Miller, oraz prezes Polskiej Akademii Nauk, prof. dr hab. Michał Kleiber. Wśród wystawców i jednocześnie instytucji wspierających targi merytorycznie już po raz dziesiąty wystąpił PIG-PIB. Na stoisku instytutu prezentowana była oferta usług Centralnego Laboratorium Chemicznego, laboratorium mikroskopii elektronowej wyposażonego w najnowocześniejszą mikrosondę Cameca SX100 oraz Laboratorium Geologiczno-Inżynierskiego i Hydrogeologicznego.

11.03. W Poznaniu odbyła się II Sesja Paleolimnologiczna nt. *Przeszłość dla przyszłości. Badania paleośrodowiskowe w ochronie przyrody jezior i torfowisk*, której organizatorami byli: Komisja Naukowa Paleolimnologii Polskiego Towarzystwa Limnologicznego, Zakład Biogeografii i Paleoekologii Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Geoekologii i Geoinformacji UAM oraz Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły.

11–13.03.2011. W Sosnowcu odbyły się warsztaty dotyczące zastosowań mikroskopii skaningowej w naukach o Ziemi pt. *Electron Scanning Microscope: Applications in Earth Sciences (short course)* organizowane przez Katedrę Geochemii Mineralogii i Petrografii Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego.

13.03. W Muzeum Geologicznym Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego otwarto nową wystawę okresową pt. *XIX-wieczna Azja Środkowa w obiektywie Leona Barszczewskiego*. Prezentuje ona zdjęcia wykonane przez polskiego podróżnika, kartografa, odkrywcy złóż bogactw mineralnych i starożytnej Samarkandy. Fotografował on „rzeczy piękne i na utrwalenie zasługujące” – górskie krajobrazy, azjatyckie lodowce, zabytki archeologiczne i ludzi. Terenem jego badań był rejon Samarkandy i okoliczne góry nad rzekami Zerawszan, Fan, Iskander i Jagnob. Autorem ekspozycji jest Igor Strojcki – prawnuk Leona Barszczewskiego. Honorowy patronat nad wystawą objęła Ambasada Republiki Uzbekistanu.